

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВознавство»

Спеціальність:	D3 Менеджмент
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Менеджмент

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Правознавство
Шифр та назва спеціальності	D3 Менеджмент
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 год Лекції : 34 Семінарські заняття: 18 Самостійна робота студентів: 68
Терміни вивчення дисципліни	2 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	
Контактний тел.	
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/ Академії	

Анотація курсу. Вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» для здобувачів спеціальності «Менеджмент» спрямоване на формування системного уявлення про правові засади функціонування держави, суспільства та суб'єктів господарювання, а також про роль права у забезпеченні ефективної управлінської діяльності. Курс охоплює базові положення теорії держави і права, конституційні засади державного ладу України, систему органів державної влади, основи

цивільного, трудового, господарського, адміністративного та кримінального законодавства, правові аспекти підприємницької діяльності, антикорупційні стандарти та засоби їх реалізації.

Особлива увага приділяється вмінню майбутніх менеджерів орієнтуватися в нормативно-правовому полі, оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування підприємства, ухвалювати управлінські рішення з урахуванням законодавчих вимог та забезпечувати правомірність господарських операцій.

Отримані знання та навички сприятимуть розвитку правової культури здобувачів освіти, їх готовності до професійної діяльності в умовах постійних змін законодавства, правової реформи та інтеграції України у європейський економічний і правовий простір.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система правових норм, принципів і механізмів регулювання суспільних відносин у сферах державного управління, підприємницької діяльності, трудових, цивільних, господарських, адміністративних та кримінальних правовідносин, а також правові інструменти забезпечення законності, правопорядку та запобігання корупції, необхідні для здійснення ефективної управлінської діяльності.

Метою курсу є: формування у здобувачів спеціальності «Менеджмент» системного уявлення про правову систему України та ключові галузі права (конституційне, цивільне, трудове, адміністративне, кримінальне), розвиток умінь застосовувати правові норми у професійній діяльності менеджера, зокрема щодо організації та ведення господарської діяльності, регулювання трудових відносин, укладення й виконання цивільно-правових угод, забезпечення дотримання законності, правопорядку та запобігання корупційним проявам.

Завдання навчальної дисципліни: розкрити основи правової системи України та зміст ключових галузей права; пояснити правові засади організації та функціонування держави і органів влади; охарактеризувати принципи законності, правопорядку та юридичної відповідальності; розкрити зміст цивільно-правових відносин, порядку укладення та виконання угод; висвітлити правові основи трудових відносин, трудової дисципліни та матеріальної відповідальності; пояснити засади адміністративної та кримінальної відповідальності; проаналізувати правові засоби запобігання та протидії корупції; сформувати навички правового аналізу, оцінювання правових наслідків управлінських рішень та захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» базується на знаннях та вміннях, отриманих здобувачами освіти при вивченні таких дисциплін: «Історія та культура України», «Філософія», «Академічні студії».

Знання з курсу «Історія та культура України» забезпечують розуміння історичних етапів становлення української державності та правової системи, що є необхідним для усвідомлення закономірностей розвитку права та його ролі в суспільстві.

Опанування «Філософії» формує здатність до критичного мислення, логічного аналізу та осмислення соціальних і правових явищ у контексті цінностей, ідей та світоглядних підходів, що безпосередньо впливають на правотворчість та правозастосування.

Дисципліна «Академічні студії» надає навички роботи з науковими джерелами, опрацювання правової інформації, ведення ділового та наукового письма, що є необхідними для вивчення правових норм

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та вміння, отримані студентами

в процесі вивчення навчальної дисципліни «Правознавство», сприяють успішному опануванню низки навчальних дисциплін, спрямованих на формування професійних компетентностей у сфері менеджменту та підприємницької діяльності. Зокрема, вони забезпечують розуміння правових аспектів організації та функціонування держави, конституційних засад, законності та правопорядку, що є необхідними для вивчення «Економіки підприємства» та «Основ підприємницької діяльності». Знання про цивільно-правові відносини, трудові права і обов'язки, дисциплінарну та матеріальну відповідальність дають базу для успішного освоєння дисциплін «Менеджмент», «Менеджмент ЗЕД», «Основи управління бізнесом» та «Маркетинг». Засвоєння принципів адміністративного та кримінального права, запобігання корупції дозволяє ефективно вивчати «Соціальну відповідальність бізнесу», «Інвестування» та «Стратегічне управління підприємством», формуючи здатність оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки управлінських рішень.

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Менеджмент» а саме:

Програмні компетентності

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
Спеціальні компетентності	СК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.
Результати навчання	РН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. РН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування підприємства та його бізнесу

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			
		Ле кці ї	Пра ктич ні заня ття	Сам остій на робо та	Методи навчання/ методи оцінювання
2 семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод;
Змістовний модуль 1. Держава та право. Державно-правовий лад в Україні					
Тема 1.	Поняття, ознаки та функції держави. Поняття, ознаки	4	1	6	

	та соціальна цінність права.				дедуктивний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально- ілюстративний; репродук-тивний; метод проблем-ного викладу; інтерактивні методи (дискусії, дебати, мозковий штурм; діалог, синтез думок; відпрацю-вання навичок; ситуативне моделювання; опрацюван-ня дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; кейс-метод; робота з нормативними документами. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях та інтерактивних вправах); письмовий контроль (контрольні роботи, самостійні роботи, рефера-ти, письмові кейс-завдання); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест- відповідність, тести відкритої форми); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс- завдань та моделювань професійної діяльності.
Тема 2.	Конституційні засади державно-правового ладу в Україні	4	1	6	
Тема 3.	Органи державної влади в Україні: структура та повноваження.	4	2	6	
Змістовний модуль 2. Загальна характеристика основних галузей права та правової відповідальності в Україні					
Тема 4.	Основи конституційного права України. Поняття законності та правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність.	4	2	8	
Тема 5.	Основи цивільного права та цивільно-правові відносини. Цивільно- правові угоди.	2	2	6	
Тема 6.	Основи трудового права. Характеристика трудових правовідносин. Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність	4	2	8	
Тема 7.	Основи господарсько- правових відносин. Правові аспекти діяльності підприємства.	4	2	8	
Тема 8.	Основні засади адміністративного права. Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу	2	2	6	
Тема 9.	Загальне поняття кримінального права та кримінальної відповідальності	4	2	8	
Тема 10.	Запобігання та протидія корупції в усіх сферах суспільного життя.	2	2	6	
	Модульна контрольна робота				
Всього:		34	18	68	
Форма контролю: залік					

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Правознавство» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекцій, вивчення базової та додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел та судової практики, виконання практичних завдань протягом семестру, таких як написання рефератів, підготовка доповідей та презентацій за тематикою практичних занять, розв'язання кейсів, складання схем і таблиць правових відносин, моделювання правових ситуацій, самостійне опрацювання тестових завдань; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт; підготовку юридичних документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*
2-й семестр

	Поточний контроль знань										Модульна контрольна робота	Залік	Загальна кількість балів
Теми	Те ма 1	Те ма 2	Те ма 3	Те ма 4	Те ма 5	Те ма 6	Те ма 7	Те ма 8	Те ма 9	Те ма 10	20	30	100
Робота на семінарському занятті	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Правознавство»:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% усіх завдань) (18-20 балів);

- оцінка «добре» ставиться за виконання 80% усіх завдань (16-17 балів);

- оцінка «добре» ставиться за виконання 70% усіх завдань (14-15 балів);

- оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано 60% запропонованих завдань (12-13 балів);

- оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань (10-11 балів);

- оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 % (менше 10 балів).

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Правознавство» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку (письмово). Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з

дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

**Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Правознавство» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Правознавство» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації.

Нормативно-правові акти:

Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

2. Кодекс законів про працю України: закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
4. Конституція України: Основний закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Конвенція ООН проти корупції від 31.10.2003 р. Дата ратифікації: 18.10.2006. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16
6. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
7. Цивільний кодекс України: закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
8. Про громадянство України: закон України від 18 січ. 2001 р. № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>
9. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
10. Про центральні органи виконавчої влади: закон України від 17.03. 2011 р. № 3166-VI URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
11. Про Кабінет Міністрів України: закон України від 07.10.2010 р. № 2591-VI URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
12. Про місцеві державні адміністрації: закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
13. Про місцеве самоврядування в Україні: закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
14. Про правовий режим воєнного стану: закон України від 12.05.2015 року.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

Основна література:

1. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / Ю. П. Битяк, І. М. Балакарева, М. І. Белікова та ін. ; за заг. ред. В. М. Гаращука, Р. В. Шаповала. Вид. 7-ме, допов. та перероб. З опорою на законодавство станом на 1 трав. 2023 р. Харків : Право, 2023. 238 с.
2. Головін Б. М. Запобігання корупції : підручник. Харків : Видавництво «Право», 2019. 366 с.
3. Державне будівництво і місцеве самоврядування : посіб. для підгот. до іспиту / С. Г. Серьогіна, О. Ю. Лялюк, І. І. Бодрова та ін. Харків : Право, 2023. 208 с.
4. Конституційне право: підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри ; Ю. Г. Барабаш, О. М. Бориславська, В. М. Венгер, М. І. Козюбра, А. А. Мелешевич. Київ : Ваїте, 2021. 528 с.
5. Конституційне право України : навч.-метод. посібник / Д. С. Терлецький, М. В. Афанасьєва, Ю. Д. Батан та ін. ; за заг. ред. Д. С. Терлецького. Одеса: 2020. 242 с.
6. Кримінальне право України. Особлива частина : навч. посіб. / О. В. Попович, Л. В. Томаш, П. П. Латковський, А. Ю. Бабій. Чернівці, 2022. 319 с.
7. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.
8. Скакун О. Ф. Теорія права і держави. 4-те видання, стереотипне. Підручник. Київ : Алерта, 2021. 528 с.
9. Сухонос В. В., Сухонос В. В. (мол.), Білокінь Р. М., Бондаренко О. С. Кримінальне право України (Загальна частина) : підручник ; за заг. ред. доктора

юридичних наук, професора В. В. Сухоноса. Суми : Університетська книга, 2024. 476 с.

10. Тицька Я. О. Теорія держави і права : навчальний посібник / Я. О. Тицька, Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвєєва, Н. В. Атаманова, Н. Б. Арабаджи. Міжнародний гуманітарний ун-т., Одеса, 2021. 193 с.

11. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во 2022. 376 с.

12. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін. ; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.

13. Цивільне право. Особлива частина : навч. посіб. / Аврамова О. Е., Вакулович Е. В., Горбенко А. С. та ін. ; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 420 с.

Додаткова література:

1. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / Ю. П. Битяк, І. М. Балакарева, М. І. Белікова, та ін. ; за заг. ред. В.М. Гаращука та Р.В. Шаповала. Харків : Право, 2023. 277 с.

2. Андрушко А.В. Особливості правової регламентації нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю. Науковий вісник УжНУ. Випуск 81(1). 2024. С.327-331. URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/02/81_part-1-1.pdf

3. Бутинська Р. Я., Мокрицька Н. П. Трудове право України : навчальний посібник. Львів : «Галицька видавнича спілка», 2022. 312 с. URL: <https://vstup.htek.com.ua/wp-content/uploads/2024/10/11.3-Butynska.pdf>

4. Кельман М. С. Загальна теорія права: підручник / М. С. Кельман, В. М. Стратонов. Вид. 6-те, доп. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 742 с.

5. Конституційне право України: підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене і доповнене. Ужгород: РІК-У, 2023. 536 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/51772/1/%D0%9A%D0%9F%D0%A3_2023_%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA.pdf

6. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах та коментарях): навч. посіб. / за ред. Р. С. Мельника: 3-тє вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 412 с.

7. Нижний А. В., Ходаківський М. П., Юровська Г. В. Визнання правочинів недійсними: основи теорії та судова практика. Київ: Алерта, 2020. 234 с.

8. Особисті немайнові права особи : навч. посібник / за ред. А. О. Дутко. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 444 с.

9. Пендюра М. М. Теорія держави та права. Курс інтерактивних лекцій / М. М. Пендюра. Київ : 7БЦ, 2023. 468 с. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/ca30400-38cf-49b1-9b4b-1ff0ed06499e/content>.

10. Пилипенко П.Д. Трудові відносини і трудовий договір у проєкті Трудового кодексу України. Право України. 2024. № 5. С. 91-102.

11. Правознавство : навч. посіб. / М. М. Пендюра, О. Я. Лапка, А. Л. Калінюк та ін. Київ : 7БЦ, 2022. 548 с. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/36fd701c-223c-483a-9e3e-43465b4277e1/content>.

12. Приватне право і підприємництво. Збірник наукових праць. 2024 Вип. 24. Ч. 1 / Редкол.: Крупчан О. Д. (гол. ред.) та ін. К.: Науково-дослідний інститут

приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака
Національної академії правових наук України, 2024. 344 с. URL: http://ppp-journal.kiev.ua/archive/2024/24/2024_24_1.pdf

13. Розірвання трудового договору у випадку невідповідності працівника займаний посаді або виконуваний роботі: актуальні питання правової теорії і практики: монографія. / за заг. ред. О.М. Ярошенко, М.І. Іншина, І.П., Жигалкіна, К.М. Плєсньова. Харків: видавництво Юрайт, 2020. 196 с.

14. Стефанчук М. О. Цивільна правосуб'єктність фізичних осіб та особливості її здійснення: монографія. Київ: Артєк, 2020. 479 с.

15. Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс : навч. посіб. 2-ге вид., стереотип. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 556 с

16. Тютюгін В. І. Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини) : посіб. для підгот. до зовніш. незалеж. оцінювання / В. І. Тютюгін, М. А. Рубашенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін. 5 те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2024. 366 с.

17. Трепак В. М. Протидія корупції в Україні: теоретико-прикладні проблеми : монографія / В. М. Трепак ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; ред. М. Михалюк. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2020. 442 с.

18. Трудове право України: підручник / За загальною редакцією М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 600 с.

19. Трудове право України. Навч. посіб. /За ред. Ю.Іванов, М. Іванова. Київ: ВПЦ АМУ, 2020. 442 с.

20. Трудове право. Посібник для підготовки до іспитів /Ярошенко О.М., Прилипко С.М. Вид. Право. 2020. 192 с.

Інформаційні ресурси:

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL: <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. URL: <http://www.ombudsman.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>